

Cornelis Plantsoen

*Na een borstbeeldje nu ook het Cornelis Vreeswijk plantsoentje op het strand van IJmuiden
Op zaterdag 4 augustus j.l. werd in aanwezigheid van een delegatie van het CVG het
Cornelis Vreeswijk Plantsoentje onthuld.*

Wat als een geintje begon liep volledig uit de hand.

De bewoners van de IJmuidense strandhuisjes de Zeemeuwen staken de koppen bijeen en bespraken hoe zij Cornelis Vreeswijk konden eren. Een buste van Cornelis was er al op bij de strandopgang van het Zuidpier paviljoen.

De initiatiefnemers bespraken het plan en besloten de brandgang tussen de strandhuisjes om te toveren tot een plantsoentje "Het Cornelis Vreeswijk Plantsoen".

De bewoners van de IJmuidense strandhuisjes komen jaarlijks uit Amsterdam, Almere en Aalsmeer. Zo ook dit jaar en op zaterdag 4 augustus j.l. was het eindelijk zover.

De middag begon met een feestelijke kranslegging door de kinderen van de bewoners. Van hun ouders wisten zij wie Cornelis Vreeswijk was en konden zij ook diverse liedjes van hem uit volle borst meezingen.

De eregasten Tonny Bik-Vreeswijk (jongste zus van Cornelis) en Lourdes Boasman (voorzitter van het CVG) werden opgehaald door de reddingsbrigade. De rit was net begonnen toen ze meteen alweer moesten uitstappen. Er was een noodoproep voor een zwemmer die tussen de rotsen was gevallen. Aan het einde van de dag bleek dat het goed was afgelopen voor de noodlottige zwemmer.

lees verder >>>>

In dit nummer

Cornelis plantsoen	1
Cornelis Vreeswijk viering	1
Een paar dagen Stockholm	3
En resa	3
Cornelis Vreeswijk getekend	4
Een reis	4
Gedicht Hans van der Heijden	4
De vliegende Hollander	5
Swedish Chef	6

Cornelis Vreeswijk viering

op de IJmuidense Havendag.

Tijdens de IJmuidense havendag in het pakhuis IJmuiden Stores werd in de aanwezigheid van een kleine 60 personen gevierd dat Cornelis begin augustus 70 jaar zou zijn geworden. Dit begon met een optreden van Piter Wilkens en zijn band. Piter Wilkens zong nummers van zijn nieuwste cd *It fûgeltsje yn myn gitaar*: in het Fries vertaalde Zweedse hits van Cornelis Vreeswijk

Piter en zijn band

Presentatie van het boek Cornelis Vreeswijk getekend
Na de successen "Robert Long getekend" en "Ede Staal getekend", zijn 12 van de mooiste liedjes van Cornelis Vreeswijk in striptekeningen vormgegeven. Tijdens de presentatie van Cornelis Vreeswijk getekend heeft Robin Logjes van uitgeverij Babylon iets vertelt over de totstandkoming van het boek. Ook tekenaar Charles van den Broek is aanwezig.

Het eerste exemplaar werd gepresenteerd aan de burgemeester van IJmuiden de heer P.A.G. Cammaert. Ook Tonny en Lourdes kregen een exemplaar uitgereikt.

lees verder >>>>

Cornelis Vreeswijk Genootschap
p/a Bas van Geel
Ipenstein 2
1121 GT Landsmeer

genootschap@cornelisvreeswijk.nl

Dit is een uitgave van het Cornelis Vreeswijk Genootschap.
Het CVG is een vereniging voor liefhebbers van Cornelis Vreeswijk, en wil de herinnering aan Vreeswijk in Nederland levend houden. Het CVG organiseert daartoe bijeenkomsten, geeft een nieuwsbrief uit, onderhoudt een internetsite en steunt projecten die bijdragen aan de doelstelling van het genootschap.

vervolg *Cornelis Plantsoen*

De strandrit die per strandtaxi werd vervolgd, bracht de gasten na een korte rit naar de strandhuisjes, waar ze hartelijk onthaald werden door de feestcommissie en overige bewoners. Ze mochten plaatsnemen in de versierde strandstoelen. De algemene versiering had een Zweeds tintje, de kleuren geel en blauw kwamen overal weer terug. De worst en kaas versnaperingen waren voorzien van cocktailprikkers met de Zweedse vlag.

Om te testen hoe bekend Cornelis wel was, werd een quiz gehouden.

De middag vervolgde met een Zweedse les en niet te vergeten een uit het publiek samengesteld koor. Deze zong, voorzien van een Vreeswijk masker, "Misschien wordt het morgen beter".

Na de zang, quiz en Zweedse les, gingen men over tot het de feestelijke onthulling. Tonny en Lourdes onthulden een naambordje en het Vreeswijk Plantsoentje was met deze daad een feit.

Tonny die haar trouwe gitaar mee had genomen, vergastte de aanwezigen op een aantal liedjes van haar broer, die uit

volle borst werden meegezongen. Na de onthulling van een tweede naambordje werd afscheid genomen van de bewoners van de strandhuisjes, maar niet zonder de belofte dat dit een jaarlijkse herdenking zal worden. Onze dank gaat uit naar Guido Dragt, Ellen Jansma, Sophia Houtzager, Annemiek den Uil en Patrick Roubrouks. Dankzij hun initiatief, hebben wij in Nederland ook een Cornelis Vreeswijk plantsoentje.

foto's: Annemiek den Uil
Meer foto's van deze onthulling binnenkort op de website www.cornelisvreeswijk.nl

Het Cornelis Vreeswijk gelegenheidskoor

vervolg *Cornelis Vreeswijk viering*

de nieuwe aanwinst

Tijdens de pauze konden liefhebbers het kersverse boek aanschaffen en konden dit uiteraard laten tekenen door de aanwezige tekenaar Charles van den Broek.

Na de pauze trad Tonny het jongste zusje van Cornelis op. Tijdens zijn leven schreef Tonny al een aantal teksten voor haar broer. Met haar eigen LP bewees de IJmuidense dat zij niet alleen verdienstelijk kan schrijven, maar ook in het bezit is van een goede zangstem. In IJmuiden Stores zingt Tonny-Bik Vreeswijk Nederlandse en uit het Zweeds vertaalde liedjes van Cornelis en vertelt zij over zijn leven en werk.

Tonny-Bik Vreeswijk

Ibo Bakker en de Alibi's

Ter afsluiting traden Ibo Bakker en zijn Alibi's op. Begin augustus had Ibo een optreden in het Mosebacke theater waar de 50^e verjaardag van Cornelis werd opgeluisterd door artiesten. Zoals gewoonlijk wist Ibo het publiek weer mee te slepen.

Charles van den Broek

Een paar dagen Stockholm en 5 augustus 2007.

Pieter Hol, Jopie Roffel en Sebastiaan.

Wij gingen zoals nu bijna traditioneel, met ons drieën (Jopie, Pieter en Sebastiaan) heel vroeg met het Schipholbusje van huis, het was 3.30 uur en kwamen voorspoedig op Schiphol. Wat een toestand allemaal tegenwoordig, maar goed, de taxifreewinkels interesseerden ons niet want daar kwamen we niet voor. Gelukkig voor ons ging de tijd op Schiphol vrij vlot om en konden we op ons vliegtuig naar Stockholm Arlanda om vervolgens in ons hotel (First Hotel Reisen op de Skeppsbron 12) de bagage in depot te geven, want we waren veel te vroeg om al in te checken, dat is echter nauwelijks een probleem want het was prachtig weer en er is in Stockholm erg veel te zien, maar daar waren we natuurlijk niet echt voor gekomen, wel zijn we nog naar de NK geweest (een soort Bijenkorf maar dan in het Zweeds). Hoogtepunt was wel de Gay-parade die overigens wel met veel lawaai maar verder erg gedisciplineerd verliep. Na afloop rustig naar het hotel en een biertje drinken terwijl de stadsreiniging het druk had met het opruimen van alle rommel van de Gay-parade.

De volgende morgen was onze grote dag aangebroken, we hadden met enige moeite onze kaarten voor de Cornelisdag al vanuit Nederland gereserveerd en gingen om 12.00 uur met de Katarinalift omhoog naar Mosebacke en daar was alles al in gereedheid gebracht om veel mensen te kunnen ontvangen, we waren nog veel te vroeg, maar dat waren er nog veel meer en we konden een goed plekje vinden bijna recht tegenover het podium. In de tussentijd hadden we nog een ontmoeting met Ibo Bakker en zijn bassist en daarbij was ook de blonde bewonderaarster van Piter Wilkens. Zo vloog de tijd om en voordat we het wisten begon het programma, ingeleid door "programvärd Sid Janson" die natuurlijk vele anekdotes wist te vertellen uit het leven van Cornelis. Ibo was wat bezorgd of het wel vol zou worden, nou die bezorgdheid was volkomen misplaatst want om 14.00 uur was het al vol en het werd alsmat voller, maar wij zaten goed. Als tweede groep traden Ibo en bassist op en met name hun vertolking van Cecilia Lind viel in bijzonder goede aarde, trouwens het hele optreden van Ibo z'n groepje was bijzonder geslaagd, het liedje "En resa" was wel in een soort fonetisch Zweeds maar het publiek vond het prachtig.

Voor ons sprong de vertolking van "Veronica" door Marie Bergmann en Lasse Englund er ook uit, we kenden haar nog van een eerder optreden en van het herdenkingsconcert in de Katarinakirke op 12 november.

Het wachten was op de uitreiking van het Stipendium, de prijs voor jong aanstormend talent, zo jong was de prijswinnaar Peps Persson overigens ook niet maar toch, het Zweedse Sällskapet ziet toch elk jaar kans om een vrij fors bedrag (500.000 kronen) vrij te maken. De minister van Jämnhedens, Nyamko Sabuni hield een inleiding. We genoten van de muziek waar Cornelis liedjes toch vooral de boventoon voerden. Speciaal van Louise Hoffsten is zoon een fan en ik moet zeggen ook haar optreden was zeer geslaagd.

Wat waren we blij met ons plaatsje, want inmiddels was het echt heel druk geworden, we zagen nog wel kans om een gehaktbal met aardappelpuree en saus met besjes te bemachtigen en tenslotte gingen wij om circa 18.30 uur weer hotelwaarts, het was een lange zit op die houten banken, maar het was het waard. Het slot hebben we niet meer afgewacht want dan hadden we geen kont meer om op te zitten gehad dus we hebben "Inatt jag drömde" niet meer afgewacht. Maar mooi was het en daar waren we voor gekomen. Terug naar het hotel en genieten van een compleet garnalendiner.

Alle foto's zijn te zien op www.cornelis.se onder evenemang, cornelisdagen.

De volgende dag alweer prachtig weer en heerlijk gegeten bij restaurant "Victoria" een typisch ambtenaren restaurant maar toch ook wel een verdwaalde tourist, zoon nam Kjöttbullar en wij namen een zalmchnitzel. Nog even de koffers ophalen en dan met 205 km per uur in de Arlanda-express naar het vliegveld. De rest is een herhaling van zaterdag maar dan omgekeerd.

Wognum 8 augustus 2007

En Resa

Cornelis Vreeswijk

Vi reste genom plast
vi reste genom allsköns skräp.
Vi lyfte Aphrodites släp
och fann vad man vill se
Vi släppte släpet i all hast
och reste vidare.

Envar fick stå sitt kast
ur alla väderstreck kom blåst.
Venus höll sitt bälte låst
vi grät, men utan hopp
och hennes bälte var av plast
av plast var hennes kropp

På havet var det vind
vi surrade oss vid en mast
Cyklopens öga var av plast
sopran var var sirén.
Å broder, vår kapten blev blind
vid superstjärnans sken

Förbannad denna stad
förbannad denna usla tid
Då ingen ger den andre frid
kärlek är överlast
Nu skriver jag en sista rad
och pennan är av plast

Een reis

Cornelis Vreeswijk

Ned.tekst: Peter Verschoor

Door plastic ging de tocht
Door allerhande rotzooi heen.
Afrodite is niet van steen
We hingen aan haar rok
En vond je dan eindelijk wat je zocht
Werd het weer tijd dat je verder trok

Van alle kanten kwam de wind
We konden niet meer op de loop
Voor het plastic oog ven de cycloop
Sirenen hoog, van ver
En oh de kapitein werd blind
Door het licht van die superster

De winden waaiden wild
We droegen allemaal ons lot
Venus gordel zat op slot
En we huilden om het wijf
Haar plastic gordel was haar schild
En van plastic was haar lijf

Rust kende ik niet meer
Vervloekt de stad, vervloekt de tijd
Liefde is iets waaraan je lijdt
Een last en nu, ik ren
Schrijf ik mijn laatste regel neer
En van plastic is mijn pen

Cornelis Vreeswijk Getekend

door Hans Westin

Heerlijk om een boek te bespreken waarvan ik vind dat iedereen het aan moet schaffen. Na producties op teksten van Ede Staal en Robert Long, heeft tekenaar Charles van den Broek nu ook *Cornelis Vreeswijk Getekend* voltooid: zijn verbeelding van een twaalfstal bekende en minder bekende liederen van Vreeswijk. Het resultaat liegt er niet om: de selectie, de uitvoering en de verzorging, het geheel is van uitstekende kwaliteit en de grote bard waardig. De tekeningen zijn helder en puntig en volgen de teksten op de voet. Toch klopt niet alles aan dit boek, hoe graag ik dat ook had willen zeggen.

Maar eerst en bovenal klopt er heel veel wél. Ik kan eindeloos genieten van de vondsten en grapjes in de marge bij liederen als *Misschien wordt het morgen beter* en *De nozem en de non*. Vreeswijk zelf wordt opgevoerd als een gezellige stripoom die elke steek onder water met een knipooog bekrachtigt, de boer in *De haan en de hen* draagt exact het juiste petje en slaat met elk gebaar dezelfde droge toon aan als de tekst. En het lukt de tekenaar regelmatig om iets aan de liederen toe te voegen.

Een openbaring was voor mij *Felicia*, vooral omdat ik met de Nederlandse versie van dat lied altijd grote moeite heb gehad. Het origineel, over een personage in de roman *De Weerwolf* van de Noorse schrijver Axel Sandemose, is tragisch en mysterieus en haalt het uiterste uit de Zweedse taal. De Nederlandse tekst is daarentegen van een dusdanig sentimentele flauwheid dat ik slechts kan hopen dat deze destijds niet door Vreeswijk zelf is geschreven maar door zijn producer, die soms ook als *ghostwriter* optrad. Bij regels als *het begon te sneeuwen / daar vloog ze als de meeuwen / mijn handen waren klam* slaat bij mij de plaatsvervangende schaamte toe: is dit nou de dichter die ik bewonder?

Dit heeft de tekenaar briljant opgelost door een setting te kiezen waarin het verhaal wordt verteld door een dronken zeur die na de laatste ronde de kroeg nog niet wil verlaten. Hij moet en hij zal zijn hart luchten tegenover de trouwe vrienden die hem met vermoeide berusting naar buiten loodsen en op weg naar huis sturen, waar hij ongehinderd verder mag zwelgen in zijn liefdesverdriet. Een geweldige vondst waarmee de overtuigende context de knulligheid van de tekst ver overstijgt.

Minder vind ik de liefdesliederen. Hier spreken de plaatjes ineens de taal van de beeldroman: gaaf, glad en voorspelbaar, waarbij clichés niet worden geschuwd. De vrouwen hebben allemaal het kapsel en de boezem van Barbie, terwijl de mannen zó uit een aftershavereclame zijn gestapt. In *Marjolijn* wordt het conflict in *kan men de ander vermoorden / zonder geweer maar met woorden* teruggebracht tot een oorvijg in een trendy huiskamer, de voorwaardelijke verzoening in *al wat je wilt kun je krijgen / alleen mijn hart blijft mijn eigen* tot samen de koffer induiken. De liefde wordt hoe dan ook voornamelijk horizontaal afgebeeld, terwijl Vreeswijk het zelf liever bij de suggestie hield. Hier had de tekenaar een oorspronkelijker gezicht mogen tonen, dat hij dat kán bewijst hij elders ruimschoots.

Een andere kanttekening betreft de *couleur locale*. Zolang de tekenaar in Nederland blijft is daar niets mee aan de hand, integendeel. De stadsgezichten in *Misschien...* en *Rozenblad* zijn verrukkelijk herkenbaar en op de boerderij van *De haan en de hen* kun je de kippenstront gewoon ruiken. In andere liederen heeft de tekenaar echter geprobeerd om het landschap een Scandinavische sfeer mee te geven, waarbij hij helaas niet naar Zweden heeft gekeken maar naar Noorwegen. Ineens blijkt Cecilia Lind in een Noorse *hytte* te wonen en niet in een Zweedse *stuga*, en waarom Sonja en Zieuw het uitzetbord van hun café in klinkend Noors hebben opgesteld is mij een raadsel.

Voor een Nederlands publiek is dat misschien nog niet zo erg, en ben ik maar een zeur, maar voor wie het ziet werkt het storend. Temeer als de plannen inderdaad doorgaan om een Zweedse editie uit te brengen, waarbij de tekenaar op nog een ander probleem zal stuiten: hij verbeeldt de liederen dusdanig letterlijk dat elk verschil tussen de Zweedse en de Nederlandse tekst op zal vallen. En dat zijn er nogal wat, ik ben benieuwd hoe de Zweedse uitgever dat oplost.

Maar mensgenoot, laat je door dit gebrom vooral niet afschrikken. Daarvoor staat er veel teveel moois in dit boek, van het prachtige portret op de voorkant tot het laatste plaatje van *Persoonlijke Peter* en de heerlijke details in *De nozem...* Een boek dat een plaats verdient bij elke liefhebber van Cornelis Vreeswijk. Niet in de boekenkast maar op tafel, waar iedereen het ziet!

CORNELIS
MINNESKONSERT
CORNELIS VREESWIJK
8/8 1937 12/11 1987

LILL LINDFORS, MATS NORREFALK,
SVANTE THURESSON, CLAES CRONA,
CLAES JANSSON, KJELL ÖHMAN,
HÅKAN MARTINSSON, LEO LINDBERG,
MATS ÖBERG
MINNESTALARE LENNART KOSKINEN
ARRANGÖR CORNELIS VREESWIJKSÄLLSKAPET

KATARINA KYRKA
MÅNDAG 12 NOV
KL 19.00 OCH 21.15

FÖR MER INFORMATION WWW.CORNELIS.SE
BILJETTER: 250,- TICNET.SE 077-170 70 70,
ATG-ÖRMBUDEN, CORNELIS VREESWIJK-MUSEET,
ÖPPET VARJE DAG KL 12-16, TRÅNGSUND 8 I GARLA STAN

*Dit gedicht is voorgedragen
tijdens de opening door
de stadsdichter van IJmuiden
Dhr. Hans van der Heijden*

**Horizontaal voor Cornelis.
IJmuiderzee IJmuiderzon
IJmuider strand IJmuider horizon.
Natuurlijk is de aarde rond.**

Hans van der Heijden.

Zondag 25 november
Beauforthuis Austerlitz

Documentaire Cornelis Vreeswijk Leeft
van Bernt Egerbladh gevolgd door
It Fûgeltsje In Myn Gitaar
van Piter Wilkens

Aanvang 17.30 uur

Kaarten te bestellen bij:
www.beauforthuis.nl

De vliegende Hollander

door Hans Westin

Wat Cornelis Vreeswijk was, en nog altijd is, kon hij misschien alleen in Zweden worden, waar het lied een andere plaats inneemt dan in Nederland. In een serie artikelen schetst een van onze Zweedse leden een beeld van een land waar de poëzie wordt gezongen.

Achtste deel: De vliegende Hollander.

Zoals het een echte legende betaamt, kent het verhaal van de Vliegende Hollander een aanloop die niet van deze wereld is. Of in ieder geval niet van deze tijd. De tijd is om precies te zijn begin 1964 en de plaats van handeling is het kantoor van een zekere Anders Burman, die alle reden heeft om een tevreden man te zijn. De jazzdrummer die eind jaren '40 samen met schoolvriend Börje Ekberg een platenlabel oprichtte om zichzelf en zijn collega's toegang te verschaffen tot het bakeliet, heeft zijn bedrijf met succes door de overgang naar vinyl geloodst en staat nu klaar om de veranderende muzieksmaak het hoofd te bieden. De vertrouwde schlager begint al merkbaar last te krijgen van *Beatlemania* en zijn eigen jazzmuziek is een experimentele richting aan het inslaan waarin het platenkopend publiek voorlopig niet zal volgen, het is tijd voor nieuw volk voor de microfoon. En ook dat is gelukt; als producer van Metronome Records heeft Burman amateurpodia en talentenjachten afgestroopt waar hij onder meer de jonge liedzanger Fred Åkerström op het spoor is gekomen, die met zijn debuut meteen heeft laten zien dat het luisterlied tegenwoordig zelfs per LP verkoopt.

Tijd dus voor een opvolger en Fred heeft daar al een idee voor. In het liedhok waar hij de garderobe bemant en de dekbalken krom zingt treedt nu en dan een student op die heel aardige teksten schrijft, met dat materiaal wil Åkerström wel een volgende plaat opnemen. Er zijn echter geen opnames van, laat staan bladmuziek, misschien moet Burman eens mee naar de liedpraam om het met eigen oren te horen? Burman, vertrouwend op het oordeel van zijn succesartiest, stelt voor om de zaak om te draaien: haal die student maar naar de studio, dan hoor ik het hier wel.

De student blijkt een bescheiden twintiger te zijn met een nette baard en een onuitsprekbare naam. Al bij het uitpakken van de gitaar valt het Burman op dat de man al vaker voor publiek heeft gestaan, dit zijn niet de gebaren van een amateur. De stem blijkt wat dun, het toonbereik niet om over naar huis te schrijven, maar het gitaarspel is van een autodidacte tegendraadsheid die het jazzhart van Burman sneller doet kloppen.

En dan die teksten. Subversieve observaties in kikkerperspectief, gekruid met boosaardige humor. Mededirecteur Ekberg, die zich als marketingman wel vaker aan vakjargon bezondigt, vat het effect in een notendop samen: "Shit, wat een copy!"

Als ik ziek ben bel ik de dokter en dat vindt die man wel leuk maar radioactieve uitslag en radioactieve jeuk daar bestaan er geen pillen tegen en het helpt niet wat je doet maar misschien wordt het morgen beter, ook al wordt het nooit goed

Wat volgt is voor Burman een pijnlijke taak. Aan hem om zijn jonge ster te vertellen dat deze geen nieuw repertoire heeft, maar een nieuwe collega. Dat deze liederen door de dichter zelf moeten worden gezongen staat als een paal boven water. Daarvoor zal Åkerström wél zijn trots moeten inslikken, iets waarin de zanger nooit heeft uitgeblonken. De gevreesde explosie blijft uit, maar er is een smeulend vuur aangestoken dat tijdens de levenslange vriendschap van de beide zangers regelmatig zal opvlammen.

Zoals gezegd een verhaal dat in deze dagen van demo's en een overdaad aan beschikbare opnameformaten haast prehistorisch lijkt, iets uit de tijd van Koning Arthur. Wat het verhaal echter ook laat zien is hoezeer het fenomeen Vreeswijk verbonden was met diens verschijning en presentatie. Daarmee was hij in goed gezelschap, hetzelfde gold ook voor zijn grote voorgangers: de indruk die de liederen maakten was niet los te zien van de manier waarop de zanger zijn publiek erin meevoerde. Uit de achttiende eeuw zijn brieven en dagboeken bekend waarin enthousiaste burgers uitweiden over onvergetelijke avonden bij de heer Lissander, wiens jonge beschermeling Bellman met zijn stem en luit en imitaties

voor *never a dull moment* zorgt. En anderhalve eeuw later was het een verrukt publiek dat de dichter en kunstschilder Evert Taube er min of meer toe dwong om verder als zanger door het leven te gaan. Zijn muzikale intermezzo's tijdens poëzieavonden deden de aanwezigen wensen dat het muziekaavonden waren, als hij maar wat vaker zong wou men hem zijn oubollige schilderijen wel vergeven.

Iets dergelijks moet Anders Burman op die winterdag in 1964 zijn overkomen en hij beseft direct dat wat hij vóór zich had zitten de jackpot was. Een troubadour die iets dusdanig nieuws te melden had dathet voorlopig alleen door hemzelf kon worden gedaan. En dat zat daar zomaar in zijn studio, zonder het zelf nog door te hebben. Wat Burman niet kon beseffen was de schok die zijn ontdekking teweeg zou brengen.

Eigenlijk moet dat schokken zijn, in tweevoud, het mes sneed nogal heftig aan beide kanten. Over de ene kant, de sociale schok, gaan de meeste verhalen over Cornelis Vreeswijk: de keurige, wat verlegen buitenstaander die plotseling doorbreekt en de schok van het succes nooit te boven komt; die sociaal, financieel en emotioneel in gebieden terecht komt waarop hij nooit berekend is geweest en die uiteindelijk veel te jong zal sterven aan de directe gevolgen van diezelfde schok:

Ik ben van twijfelachtig allooi er deugt niet veel van mij vlak om de hoek wacht de dood op zijn prooi ooit neemt hij mij erbij

Dat was de Vreeswijk die tijdens zijn leven zichtbaar was en die breed werd uitgemeten in de media. Maar achteraf veel belangrijker, en in het kader van deze stukjes relevanter, is de andere kant: de culturele schok. Deze werd veel langzamer zichtbaar maar is nog niet over; zoals je, wanneer je een steen in een vijver gooit, eerst alleen de plons ziet en pas later beseft dat de rimpels eromheen niet eerder zullen stoppen dan dat ze elk punt van de omtrek hebben bereikt.

vervolg op de pagina 6

vervolg van 'de vliegende Hollander'

In de vijver van de Zweedse liedtraditie veroorzaakte Vreeswijk inderdaad een flinke plons, waarvan de rimpels nu nog bezig zijn om tot in de verste uithoeken van die traditie door te werken. Natuurlijk lopen er ook in Zweden mensen rond die niet warm of koud worden van zijn liederen, maar vriend en vijand zijn het erover eens dat het Zweedse lied sinds Vreeswijk voorgoed is veranderd. Hoe duidelijker dat feit zich gaat aftekenen, des te interessanter wordt de vraag naar hoe hij dat voor elkaar kreeg. Hoe komt het dat net déze troubadour in hetzelfde rijtje wordt geplaatst als Bellman en Taube? Wat had deze Hollander waardoor hij zich in Zweden bij Rembrandt, Napoleon en Elvis heeft geschaard in de selecte groep van mensen waarvan de voornaam altijd voldoende is?

Zoals we hebben gezien was het zeker niet bij gebrek aan concurrentie, Vreeswijk kwam juist in een tijd van ongekende bloei. Het kwam ook niet door uitzonderlijke muzikale kwaliteiten; Alf Hambe zong beter, Olle Adolphson speelde beter gitaar en ook als componist kun je Vreeswijk nou niet direct geniaal noemen. Wel was er iets in de manier waarop deze drie, de zanger, de componist en de muzikant, in Vreeswijk bij elkaar kwamen om het optimale voertuig te vormen voor de liederen. Of beter gezegd: voor de poëzie.

Want uiteindelijk is het als de dichter van zijn liederen dat Vreeswijk zich een plaats heeft veroverd, niet alleen in de Zweedse cultuur maar in het hart van het Zweedse zelfbeeld. Vreeswijk keek naar zijn geadopteerde land, als een pienter kind naar een geliefde stiefouder, en schreef op wat hij zag in de taal die hij om zich heen hoorde. En iedereen stond paf, van de jongeren die zijn platen kochten tot de programmeurs van de Zweedse staatsradio en, uiteindelijk, de heren van de Zweedse Academie. Hier was een dichter die geen grote woorden nodig had en geen fundamentele vragen hoefde te stellen, het menselijk bestaan liet zich even goed vangen in het relaas van hoe een oude barmeid aan een loterijwinst ten onder gaat:

*Vreugd aan u allen
wel honderdduizend ballen
heeft Trienke in haar beurs
en dat maakt haar o zo gul en amoreus*

Waarmee hij voor de schok zorgde die elke kunstvorm van tijd tot tijd nodig heeft om relevant te blijven. De schok van herkenning. Door het lied te benaderen vanuit zijn eigen muzieksmaak, de blues, en zijn eigen waarneming als student aan de sociale academie, stagiair bij een ziekenhuis en levend van losse klusbaantjes aan de onderkant van het aanbod, wist Vreeswijk iets met dat lied te zeggen dat je zélf had willen zeggen. Dat het in feite de volgende incarnatie betrof van de aloude nationale liedtraditie drong eerst niet eens door, het waren gewoon gave nummers. Ikzelf en mijn schoolvrienden zagen hem meer als een Zweedse Bob Dylan: de protestzanger die juist voorgoed met elke traditie afrekende. Dat hij daarbij het idioom van het traditionele lied gebruikte was alleen maar meegenomen, een dubbele wraakneming op alles wat anders moest. Dit waren tenslotte de sixties en wat niet op de schop ging daar schopte je tegenaan. Ondertussen zaten er ook, onopvallend verscholen tussen het gespot en gegrom, romantisch lyrische stukjes tussen waarvoor de groten uit het verleden zich niet hadden hoeven schamen:

*Ik zing mijn lied in de winden
en ik hoop dat de wind het waagt
de wang van mijn liefste te vinden
en mijn lied haar oor in draagt
en daar haar hart mee raakt.*

Aldus werd ongemerkt onze smaak opgerekt en ons luisteren verscherpt, tot we klaar waren om ons eigen taboe te doorbreken en de traditie te omarmen die deze buitenlander kennelijk zo inspirerend vond. En zo ging dankzij Vreeswijk ook onze eigen achtertuin op de schop om weer als prachtige heemtuin herkend te worden. Alleen al om die prestatie mag Cornelis Vreeswijk in Zweden onsterfelijk heten. Maar er kwam nog meer.

Volgende keer: de rimpels op de vijver

*Belangrijkste bron van dit artikel is het boek
Cornelis - Scener ur en äventyrares liv door
Oscar Hedlund. Behalve het couplet uit
'Misschien wordt het morgen beter' zijn de
tekstfragmenten vertaald door H.W.*

Swedish Chef

Smörgåsbord uit Zweden

Garnalenboterham

Ingrediënten:

- 250 g gepelde garnalen
- sap 1/2 citroen
- 1 eierdooier
- 4 el room
- 20 g boter en 20 g bloem
- 150 g champignons uit blik (fijngehakt)
- 1 el port
- 3 el geraspte kaas
- 1 el fijngehakte walnoten
- zout, peper
- 4 witte boterhammen om te roosteren

- doe de garnalen in een kom en besprenkel met het citroensap
- klop de eidooier los in de room

Bereidingswijze:

- verhit de boter en roer de bloem erdoor en geef het enkele minuten om gaar te worden
- doe het ei-roommengsel erbij en laten binden, niet laten koken !
- neem het pannetje van het vuur en roer de fijngesnipperde champignons, de port, de kaas, de walnoten, zout en peper erdoor
- rooster de boterhammen aan één kant goudgeel
- smeer de niet geroosterde kant met het mengsel in (in het midden iets ophopen)
- leg de toast op een bakblik en schuif in de hete oven in het midden
- baktijd: 10 min op 220°C

Serveertips:

- Garneren met een hard ei in plakjes en wat peterselie
- gloeïend heet serveren !

